PRAŽSKÁ INFORMAČNÍ SLUŽBA
VÝSTŘIŽKOVÁ SLUŽBA
Praha 2 - Vyšehrad, K rotundě 8/82 - tel. 544-778

VÝSTŘIŽEK Z ČASOPISU
OSTRAVSKÝ Večerník,
OSTRAVA

25. IX. 1970

»Bratři Karamazovi«

F. M. Dostojevského budou mít dnes večer premiéru v ostravském Divadle P. Bezruče. Režisér Pavel Hradil je i autorem dramatizace tohoto románu. Jak nám včera po generální zkoušce řekl, sáhl k vlastní dramatizaci proto, že dosavadní dostupná zpracování se mu nezdála dost divadelní. Hradilova dramatizace vznikla v současné době a snaží se také těžit z dnes aktuálních stránek díla. P. Hradil si vzal za základ pro své jevištní zpracování nový vynikající Voskovcův překlad, který má, jak režisér říká, i nádherný jazyk, přímo stvořený pro jeviště.

Na snímku Zd. Osija z inscenace „Bratří Karamazových" D. Hofmanová a J. Vlasák.

PRAŽSKÁ INFORMAČNÍ SLUŽBA
VÝSTŘIŽKOVÁ SLUŽBA
Praha 2 - Vyšehrad, K rotundě 8/82 - tel. 544-778

VÝSTŘIŽEK Z ČASOPISU

Mladá fronta, Ostrava

30. IX. 1970

divadlo

Bratři Karamazovi

Pavel Hradil zdramatizoval a režíroval v ostravském Divadle Petra Bezruče Dostojevského **Bratry Karamazovy**. Je to inscenace složitá a dost neprůhledná, vzbuzuje mnoho zajímavých představ a pocitů, ale také mnoho otázek. Jejími nosníky jsou upřímná režijní energie, obraznost a touha po zachycení umělecké pravdy. Je dokonce velmi přesná — ve smyslovém obkružování výstupů, v síle hereckého výrazu, ve vzpurném toku gest, pohybů, zpěvu a křiku. Bludný kořen je v kompozici scén, v oscilaci mezi běsovským příběhem Dostojevského a viděním režiséra, který sice autora uctívá, ale zároveň příliš okouzleně využívá pro vlastní, snad ještě zcela nevyjasněné účely. Chyba je v dramatizaci.

Pavel Hradil byl Dostojevským nepochybně silně zaujat. V postavách hry pulsují v mezních situacích živočišnost, pokora, vášeň, nenávist. Najdeme v nich i mnoho jiných tónů, výkřiky duší, které trpí samotou, bídou, nemocí a zmrzačeným okolím. Dostojevskij je široká řeka života. Nediv ím se, že mladý režisér se pokusil tu řeku přinutit, aby vydala své svědectví. Upřímně říkám, že jeho inscenace není prohrou — protože v ní není ani stopy chladné kalkulace a lhostejnosti.

Představení je otevřeno prologem. Uprostřed obrovitého prostoru z hrubých prken stojí několik kusů čalouněného nábytku. Na stůl s těžítkem dopadá odrazem ze zrcadla pruh světla. Tím těžítkem bude zabit Fjodor Karamazov ... Tedy žádná obecná nálada, ale konkrétní předznamenání činu, kterým vrcholí i začíná vnitřní zlom několika postav.

Herci, kteří vstupují do takto připraveného jeviště, se chovají stejně pevně a jadrně. Není repliky, která by v tomto výtvarném a režijním prostoru nezněla čistě a mocně. Z počtu silných a dobře držených hereckých výkonů promlouvají ke mně především Bohuslav Čvančara, Lenka Termerová a Luděk Eliáš. Stvořili pro hlediště postavy, které jsou srozumitelné a plastické. Podobné možnosti si s sebou nesou i Jan Vlasák, Miloslav Čížek a Ivan Misař. I Jiří Fišer, nový člen divadla, má svůj jas. Neřešitelná je pro mne Drahomíra Hofmanová — zajímavá, sošná postava, ale bez srozumitelných vztahů. Otakar Janda a Jan Filip, představitelé hlavních rolí, přes veškerou snahu, zkušenosti a talent se jaksi zakrývají a nedokázali uhodit na svoji sdělnou strunu. Šalda by řekl, že se dávají příliš celí, i s kořeny, místo aby darovali pěnu, vrcholek, květ. Divák nevidí rád, když se herec namáhá. Chce mít pocit svrchovanosti.

Inscenace Bratří Karamazových v DPB je syté, barevné divadlo, místy s jemnými básnickými krajinami. Postrádá, bohužel, přehlednou stavební strukturu v dramatizaci, v charakterech, v režii. A zejména v pojetí Míti Karamazova, který by měl v sobě spojovat všechny nitky dramatu, jeho existencionální a mravní rovnováhu, jeho zrání a umělecký rozměr. Vždyť Míťa se po otcově smrti dotýká něčeho velmi hlubokého, ví víc, nese poselství. I jinde, v kresbě prostředí nebo v simultánních scénách upozorňuje inscenace spíš na hmotnost a barvitost detailů, pomíjejíc pevný kompoziční princip.

ZDENĚK KRČMÁŘ

PRAŽSKÁ INFORMAČNÍ SLUŽBA
VÝSTŘIŽKOVÁ SLUŽBA
Praha 2 - Vyšehrad. K rotundě 8/82 - tel. 544-778

VÝSTŘIŽEK Z ČASOPISU

Ostravský kulturní zpravodaj

ze dne XI. 1970

DIVADLO PETRA BEZRUČE má v tomto období na repertoáru dramatizaci románu F. M. Dostojevského BRATŘI KARAMAZOVOVI. Autorem dramatizace a zároveň režisérem inscenace je P. Hradil. Výpravu navrhl O. Schindler, hudbu složil J. Tomšíček. Přípravě této hry byla věnována značná pozornost, což je u tak závažného úkolu pochopitelné. Projevilo se to v řadě dobrých hereckých výkonů, kterým dominují jevištní postavy, vytvořené B. Čvančarou, J. Fišerem a L. Termerovou.

–kk–

Na fotografii ZDEŇKA OSIFA J. Fišer a O. Janda.

PRAŽSKÁ INFORMAČNÍ SLUŽBA
VÝSTŘIŽKOVÁ SLUŽBA
Praha 2 - Vyšehrad, K rotundě 8/82 - tel. 544-778

VÝSTŘIŽEK Z ČASOPISU

Svobodné slovo, Brno

21 X 1970

Středa 21. října 1970.

Přednost a síla

První poprázdninovou premiérou v ostravském Divadle P. Bezruče je dramatizace Voskovcova překladu románu F. M. Dostojovského Bratři Karamazovovi. Autorsky se k ní hlásí režisér představení Pavel Hradil.

NEPOCHYBNĚ byl úspěšnější jako režisér, který se uměl vyrovnat se složitou strukturou hry. Avšak je-li transplantace látky z jedné oblasti umění do druhé spojena vždy s nebezpečím zkreslení, platí to při adaptaci jednoho literárního druhu v jiný tím spíše. Při přepisu Dostojovského románu, jehož rozporuplné charaktery vyžadují k srozumitelně plastickému zachycení větší plochu, to platí dvojnásob.

Ostravské Divadlo P. Bezruče má pro Dostojevského hrdiny výrazné a vyzrálé představitele. Krásná a hrdá Kateřina Dr. Hofmanové, poživačný otec Karamazov Ot. Jandy, nebo trojice jeho synů — spontánně výbušný Míťa J. Filipa, chladně rozumářský Ivan J. Vlasáka a pokorný trpitel Aljoša debutujícího Jiřího Fišera, letošního absolventa JAMU, to všechno byly postavy typicky ruské. Pro nadanou L. Termerovou byla úloha Grušenky novým stylovým úkolem. Zdá se, že pro nedostatek svého mládí neumocnila životně zkoušenou postavu v plně přesvědčivý výkon. Snad tento dojem ovlivnilo i kostýmování, které mělo zřejmě za úkol diváka šokovat a přivést ho k hlubšímu zamyšlení právě u této děj podmiňující postavy.

Přes všechny výhrady nutno přiznat, že inscenátorům na scéně Ot. Schindlera se podařilo představení, které sice nebude diváka strhávat k zevním ovacím, ale o to více ho bude nutit hledat řešení a domýšlet viděné ve vlastní závěry. To je nutno přiznat představení jako celku a v tom je jeho přednost a síla.

ars

PRAŽSKÁ INFORMAČNÍ SLUŽBA
VÝSTŘIŽKOVÁ SLUŽBA
Praha 2 - Vyšehrad, K rotundě 8/82 - tel. 544-778

VÝSTŘIŽEK Z ČASOPISU

Mladá fronta, Ostrava

3. XII. 1970

ze dne

divadlo

Dostojevskij o reprízách

Premiéra BRATŘÍ KARAMAZOVÝCH v Divadle Petra Bezruče v Ostravě (dramatizace a režie Pavel Hradil) neměla jistotu pevně získaného území. Byla poznamenána snahou o dokončení tvaru. Herecké výkony byly ještě přespříliš otevřené. Prudce nanášené barvy detailů žily pro sebe. Neměly čas k dozrání a scelení. Hlavní postavy, nesoucí svár a myšlenku inscenace, Fjodor a Míša Karamazovi, se v zápase o postižení povahových struktur vypjali skoro k hranicím fyzických možností. Otakar Janda a Jan Filip tím částečně zastřeli vzhled svých postav. Na premiéře nebylo možno se důvěrněji seznámit s jejich vnitřním světem.

Po dvou reprízových měsících se inscenace uklidnila, srostla. Jasněji se ukázaly nedostatky dramatizace. Ve scelených plochách vynikly názorové a myšlenkové konflikty postav, zatímco jejich reálný povahový dějepis zůstal v šeru. Vynikl podíl režie, její vůle po ohraničení literárního materiálu, po postižení duchovního rytmu Dostojevského hrdinů. Inscenace také zevšedněla. Smerďakov ztratil své zadrhnuté, zoufalé tajemství. Ivan Karamazov otupil břitkost své charakteristické civilnosti. Grušenku opustil rys zjitřené osudovosti.

Otakar Janda, Jan Filip a Jeroným Horák naopak dozráli. Neztratili se v roli. Neunavili se. Zvláště u Jana Filipa došlo k přehlednějšímu ovládání herecké energie. I když jeho postava, dík dramatizaci, není pro diváka zcela sdělná, dokázal zvláště ve vězeňské scéně otevřít zřídlo svého osobitého herectví a seslat do hlediště už málem srozumitelné poselství. Nejde však o text, o slova. Jde o jejich plastičnost a moc. Jan Filip a Otakar Janda si tuto moc zvolna získávají. V BRATŘÍCH KARAMAZOVÝCH dokázali, že neztrácejí nadšení, bojovnou touhu a odpovědnost za roli. Ve jmenované inscenaci s nimi udržel krok Jeroným Horák v postavě Maximova, v drobnějších rolích František Benoni j. h., Václav Roštlapil a Ivan Misař. Jejich umění je pro mne svědectvím pokory a talentu bez marnivosti a marnosti.